چۆن سیاسەتی سیاسەتجۆکەری زەبری شکۆشکێنی لە کورد وەشاند… نیگار نادر

لە دوای داگیرکردنەوەی کوردستان زۆر گرنگە پەنج□ بخرێتە سەر کرۆکی ئەو شکەست و هەڵانەی کە بوونەتە هۆی جۆرێک لەسیاسەتکردن و ڕسکانی سیاسەتجۆکەری ، ئەو شۆک بوون و تێکهـ□زانە سیاسیەی هەرێمیش ئەوەمان نیشاندەدات کە لە ڕابردوودا ئەزموونی دەسەڵاتداری و سەرکردایەتی سیاسی کورد لەسەر بنەمای سیاسەتجۆکەری هەڵچنراوە ، هەروەها بەدریژایی ئەو ئەزموونە نەخشەی بەرژەوەندی و پەیوەندیەکانی خۆی لەگەڵ دەوڵەتانی زلهـێزو هاوپەیمانەکانی جەنگیش دا لەسەر هەمان بنەما داڕشتوە ،هەر لەسەر ئەو بنەمایەو بەو شێوازیش چۆوەتە ناو بەرژەوەندی و هاوکێشە نێودەوڵەتی و ناوچەییەکانی ووڵاتانی دەورروبەر ،لەناوخۆی هەرێمێشدا لەسەر هەمان بنەمای سیاسەتجۆکەری پارتەکان ڕێککەوتن و باڵانسی هێزیان ڕاگرتوەو بونەتە ئۆپۆزسێۆن و لەدژی یەکتر وەستاونەتەوە!..

لەناوەراستی ئۆکتۆبەری شومدا کە جەنگ ئاسایشی دەروونی هاووڵاتیانی هەرێمی خستۆتە لەرزین و هەموو ئاماژە سیاسی و ئەمنی وسایکۆلۆژیەکان وا نیشاندەدەن کە بوونی نەتەوەی کورد لە ژێر هەڕەشەی مەترسیەکی گەورەدایە، کە مەترسی هەڵبڕینەوەی هەرێمی کوردستانە بۆ سەر عێراق و کەوتنی هەولێرە، بەڵام ئەوەی کوێرکەرو شەرمهـێنەوە، ئەو مەترسی و هەڕەشەو ترسە لەلایەن دژەدەسەڵاتەکانی هەرێمەوە بە خۆشحاڵیەکی پرۆ ئێرانی و عەرەبسەروەریەوە پێشوازی لێدەکرێ!
کۆمەڵگەکەش کە کۆمەڵگ□ یەکی دابەشکراوی حیزبیە هەر بەودا بەشکراویە شپرزەو سەرلێشێواوەو بەشێوەیەکی لاوەکی وحەپەساو پەرچەکردای بەرامبەر ئەو جەنگە نیشاندەدا،دووبەرەکیەکی ترسناک لەناخی هاونیشتیمانیاندا شەپۆل دەدا،ناپاکی پەروەریەکی کوشندە بەپاساو دادەپۆشرێ،سایکۆلۆژیەتی کینەسازی بەجۆرەها شێواز سرەوەی جەنگێکی تری ناوخۆی لێ چاوەڕواندەکرێ..

کۆمەڵگەی سیاسی کوردی لەڕووی سیاسی و ژیاریەوە گەلێک چەقبەستوە بەڵام لە ڕووکەشدا هاوشێوەی نیۆرک و نەمسا خۆی نەمایشدەکا، لە سوشیاڵ میدیا و میدیایەکانیدا بەلەشکر سیاسەتکاریجۆکەرو مرۆڤی

سواغکراو بە مۆدیرن بوونێکی ساختە بانگەشەی ئازادی تێدادەکەن و پۆزی پرۆفیشینال□ی تێدالێدەدەن، بەلەشکر کەسانی نا شارەزا ولاواز لە پێگەو پۆستی گرنگدا وەک یاسا ناس و دیپلۆمات و ئەندام پەرلەمان ساویلکانەو جۆکەرانە سیاسەتیان پێسپێردراوە دەرئەنجامیش بونەتە هۆی چەوبەستووی سیاسی و زەرەری کوشندەیان لە ناوبانگی کورد دا..

جەنگێکی گەورە بە پیلانگەلێکی ناوچەیی تژی لە توندڕەوی و داگیرکاری لەدژی کورد هەڵایساوە بەڵام لەو جەنگەدا تا ئیستا حاڵەتی ئامادەباشی جەنگ بە فەرمی لەلایەن حکوومەتەوە بۆ کۆمەڵگە ڕانەگەێنراوە ؟! دەرزەنێک مێدیای ناکامڵی بیرکورت و دەستکورت سیاسەتی بەرگری جەنگی ڕاستەقینەیان پێوەدیارنیە، هاوشێوەی د□□□ا□□ک و□ن□ و ه□وا□□ی پڕترس بەگەرەلاوژەێی دەگوازنەوە، کە کاریگەریەکی نەرێنی لەسەر سایکۆلۆژیەتی هاونیشتیمانیان دروستدەکا ، ناکارن هەربەچەند سرودێکی بەرگری نیشتیمانی وەرەی هاونیشتیمانیان نەبەز راگڕن !

مێدیای ناوزەدکراو بە میدیای ئازاد، راستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ دژایەتی ئەزموونی حکوومەت دەکا لەو کاتە هەستیارەی جەنگدا کار بۆ داروخاندنی چوارچێوەی هەرێمی کوردستان دەکا!! چ کارەساتە سۆشیاڵ مێدیا ومێدیاگەلێکی وەها قەبە بەڵام خاڵی لە پرینسێپی پاراستنی ئاسایشی نیشتیمانی! کە بەداخەوە لەسەتاسەری هەرێمدا تا ئێستا کە نەتواناوە ستراتیژیەکی نیشتیمانی بۆ بەرگری و ورەراگرتنی هاونیشتیمانیان لەکاتی جەنگدا دابرێژرێت ، بەڵام پێویستە میدیا هۆشیارانە مامەڵە لەگەڵ پاراستن و تێکنەدانی سایکۆلۆژیەتی هاونیشتیمانیان بکات و بە هەرنرخێک بێت خزمەت بە دوژمنانی کورد نەکات..

دەبینین لەوجەنگەدا تاقوتەرا هێزی پێشمەرگە لە بەرگری دایە ،حکوومەت لە پلانی چاوەڕوانی چونە بەغدا زیاتر هیچ پلانێکی بەرەنگاری و ئەمنی ب□ناو□کردۆتەوە، هێزو لایەنەکانی دەرەوەی حکوومەت تەنها ئەجێندای تێکشکاندنی دەسەڵاتی حکوومەت و دەستخستنی دەسەڵاتداری هەرێمیان بۆخۆیان پێیە! لە هەڵپەی دەسەڵاتپەروەریدا گوتارەکانیان وا دیاردەدات هەتا مەیلی سازش لەگەڵ دوژمنانیشدا دەکەن .
ووزەو هێزی بەرگری بە سەرتاسەری کۆمەڵگەوە دیارنیە؟! ئەگەر وردتر سەرنج بدەین بە لەشکر کۆنە وەزیری خانەنشینکراو سوپانشینکراو و رۆشەنبیرنشینکراو سەدان ناوبانگنشینکراوی تری ئەو کۆمەڵگەیە لەماڵەکانیاندا حەپەساون ،لەو جەنگەدا نەک هەرئەو خێرمەندانەی

لەسەرەوە ئاماژە پێدراون، بەڵکو نەمامەستایەکانی زانکۆ نە دوکتۆر نە ڕۆناکبیر نە هیچ یەک لە چینەکانی تری کۆمەڵگە خواستی بەرگری لەو خاکەیان سەو مەدەنیانە ڕێکنەخراون! لەکاتێکدا دەبێت کومەڵگە بە تێکڕایی هێزی بەرگری نیشانی دوژمنانی بدات!

بەهەزاران بەیمباغلەمل خۆیان لەپشت لاپتۆپەکانیاندا حەشارداوە! بە لەشاو نەخوێندەواری زمانپیسی دەروون شێواو لەو تارواگەیەدا لەپشتی پەیج و ئەو سمارتفۆنانەوە هەرشەدەکەن لەڕێگەی لایقێکی نەدیبدیانەی کینەسازدا گەورەترین کە خزمەت بە دوژمنانی کورد دەکەن ،لێرە دەبێت بپرسین ئایا ئەگەر جەنگێک بەو سایکۆلۆژیەت و ستراتیژیەتەوە بەڕێوەبچێ دەبێت ئەنجامی چ دەرچێت؟! چارەنووسی ئەو نەتەوەیە چ کارەساتێکی تر بێت؟!
سیاسەتی سیاسەتچەکەری لە قۆناغی ئەو شکەستەدا پێویستە وەک تەرمێکی نوێ ئاوەتەی ئەزموون وپێناسەی سیاسەتی کوردی بکرێ ، چونکە لەلایەک ئەوە بنەمایەک بووە بۆ سیاسەتکردن لەگەڵ بەناو هاوپەیمانانی ڕۆژئاوا لەگەڵ دەوڵەتانی دراوسێ ، لەلایەکی ترەوە بنەمای کارکردنی هێزەکان بووە لەناوخۆی هەرێمی کوردستاندا ،هەروەها بەهەمان سیاسەتیش لەگەل دەوڵەتانی دراوسێ مامەڵەیان کردوەو بونەتە هاوپەیمانیان! هەرلەبەرئەوەش هێزێکی یەکگرتووی بێئیرادەیەکی خۆکردی کوردانە نەڕسکاوە ،بەهەرێمەکی و کلاسیکیانە بەرژەوەندیە حیزبی و کەسیەکانیان کردەتە پێشینەو بەسیاسەتێکی جەکەر شێواز سیاسەتیان کردوە. ..

سیاسەتجەکەری وەک پیشەسازیەک بووە کە سەدان سیاسەتکارجەکەر، پەرلەمانتارجەکەر، وەزیرجەکەر و ئەکادیمجەکەرو بازرگانجەکەرو ناوبانگجەکەری تری بەرهەمهێنان تا لە ئەنجامدا گەورەترین زەبری نەتەوەیی و سیاسیان لە هەرێمی کوردستان دا ..
ئەو کوردقەلانەی ئیستا دەبینین دەرەئەنجامی ئەو عەرەبسەروەریە دەت کە دەسەڵاتدارانی کورد بەدرێژایی میژووی شۆرشگێری وحوکمداریان بانگەشەی بۆ دەکەن بەناوی (برایەتی کوردو عەرەب) کە لەراستیدا برایەتیەکی ساختەیە و لە مینتالیەتی عەرەبدا شتێک نیە بەناوی برایەتی لەگەڵ کورد ، تەنها کورد ساویلکانە ئەو خەیاڵپڵاوە سیاسیە لەرزۆکەی هەبووە، گەواهیش بۆ ئەوە کورد لە ئەزموونی چەندین ساڵەی حکوومەتی هەرێمدا کە ئەزمونێکی تەواو نیمچە سەربەخۆیی بوو نەیتوانیوە سیاسەتێک دابڕێژێت بۆ کۆتایی هێنان بە کوولتوری عەرەبسەروەری ..

ئەو دەسەڵاتە بەباکانە ئەو زمانەی بەگەلێک شێواز لەفەرهەنگی

خۆیدا هەشتەوە! بۆنموونە تا ئیستاش تاکی کورد شانازی بە وەدەستهێنانی بەوانامەیەک دەکا کە لە زانکۆیەکی عەرەبی پێبەخشراوە ، ئەو زمانە لە تابلۆی شارەکاندا پرشنگ دەداتەوە، لەوەش کارەساتتر دەبینین ئێستا لە کاتی ئەو کوردقڕانەدا زۆربەی سیاسەتبازە هەڵبازەکان بەناوی دژەدەسەڵات و تەڵەکەی ترەوە ڕۆژانە سازش بە عەرەبەکان دەکەن، لەکەناڵە شۆڤینیوەشینە عەرەبیەکان چاوپێکەوتن دەکەن و تەمەنایی خۆیان پێشاندەدەن کە بە سواڵکردن بە بەغدا پرسی کورد چارەسەردەکەن..

ئەو جەنگەی کورد لەم سەردەمی ئەو هەڵکشانە ترسناکەی تەکنەلۆژیادا ڕویداوە لە بەرئەوە وەک ڤێرژنێکی ترسناکی لەجەنگی سایکۆلۆژی لەڕێگەی سۆشیال میدیاوە تەوی خۆی دەچێنێت، هەروەها توندوتیژیەکی دەروونی ترسناک و لە بەدیجیتاڵبونی دووبەرەکی و جوێنفرۆشی بەدئاکاری زیادەتر و قووڵتر لەوکۆمەڵگەیەدا بڵاودەکاتەوە ، بەتایبەت کۆمەڵگەی سیاسی کە دەبینین لە پێناو دەسەڵاتسەروەری و دەسەڵاتپەروەریدا تۆوی چ کینەسازیەکی کۆمەڵایەتی دەچێنن ، تائیستا هیچ دوژمنێک ئەوەندە سوکایەتی بەکورد نەکردوە کە کورد لەوجەنگەدا بەناوبانگی یەکتریان کردوەو شکەی یەکتریان تێدازاند..
هەموو دەبێ بزانین ئەو جەنگە تەنها جەنگی قسەنوسەکانی فەیسبووک نیە ئەو جەنگە جەنگی بەرگری لە دەسەڵاتەکی شاستایل نیە کە هاوڵاتیەکانی برسین و قەیرانەکان دایانهەزاندوون ، ئەو جەنگە جەنگی پشتڕاستکردنەوەی هێزیک و بنەماڵەیەک نیە ،ئەو جەنگە جەنگی پەرلەمان و کورسی ئەو ئەو نیە، ئەو جەنگە جەنگی پەرکینەپەروەی کوردان نیە، بەڵکو ئەو جەنگە جەنگی مان و نەمانی نەخشەی هەرێمی کوردستانە ، ئەو جەنگە جەنگی پاراستنی خاک و شکۆی کوردە ، ئەگەر هەمووان وەک یەک بەشدارنەبن تێیدا، ئەوا باهۆزێکی فاشیانە بەڕێوەیەو هەموومان پێکەوە لولدەدا..

ئەمەریکا کە سەروەری قازانجپەرستانە لە جیهاندا ، سەلماندی چۆن قازانجگەرەکە لەژیر ناوی سیاسەت دا گەمە پێدەکا و بەرژەوەندیەکانی بە شێوەیەکی تر درێژە پێدەدا، بەڵام لەئیستادا هەرێم بەبەردەوامیدان بە سیاسەتجێکەری سیاسەتەکی لەکهەڵوەشاوەوە سەختە بەرگری لەشکۆی خۆی بکاتەوە و کارگەریەکی پتەوە بینابکاتەوە، ئەپەزسەەن کە لەسەرەتاوە سیاسەتەکی تەمومژاویان هەیە ناراستەوخۆ سەرقاڵەی (کەپیپەستی) ئەزموونی دیمۆکراسی وسیاسەتی ووڵاتانی ڕۆژئاوان تا لەهەرێم پیادەی بکەن، تائێستاش پرۆژەیەکی تەکمەی

یەکگرتنی ئیرادەی نەتەوەییان نەخستەتە ڕوو، بەسازشکاریەوە لەنێوان هاوکێشە سیاسەکانی ناوخۆ و دەرەوە بەنێوبەرەدەکا، لەبەرئەوە ئەستەمە چاوەڕوانی گۆرانکاری و بەرگریەکی خۆکردی نەتەوەیی لە بەدیبکرێ..

هێرشێکی شوڤێنی بەرەو هەرێم جمەی دێت هیرشێک کە پێکهاتوە لە دەجۆر میلیشیاو توندڕەوی ئێرانی ساخت بەئاڵای هەمەجۆرەوە بەبەرچاوی جیهانەوە ، خوێنی پێشمەرگە دەڕێژن، جۆرەها توندوتیژی دەرونی و فیزیکی ئەنجامدەدەن، بەڵام ئەوەی دوژمن هاندەرە لە کەی ئەو هەموو ئەندام پەرلەمانانە کە هەندێکیان پاش ئەو شکەستە دەبێت ناوزەدبکرێن بە پەرلەمانتارجەکەر، هەروەها زۆریتر لە خاوەن پێگەو پلەی بەغدانشینەکان ،کە چەندین ساڵە دەسەڵات دایبەستوون بەناوی جیاوازو پێستی جیاواز هەتا بەرگری لەکورد بکەن ! هەڵوێستێکی مەردانە نەبیسترا، تاکە کەسێک دەستلەکارکێشانەوەی ڕانەگەیاند؟! بەبیانووی ئەوەی ئەوان دەکارن دووبارە دەستکەوت لە عێراق بۆ کوردستان پەیدابکەن!

خاکێکی زۆری کوردستان هەڵبەدراوەتەوە سەر عێراق ، بەهەزارن کەس ئاوارەو لەقەوماوبوون،خۆ دەبێت دژەدەسەڵاتداران کە لە بەرگی ئۆپۆزسیۆن وتایبەتی تردا سەرەتاتکێدەکەن پرۆژەی نیشتیمانیان ڕابگەیاندبا؟! کە بریتی با لە گەڕاندنەوەی شکۆی کوردو شکۆی دانوساندنی کورد لەگەڵ بەغدا، هەروەهاتروسکایی چارەسەری قەیرانەکانی شکۆمەندانەترو زیرەکانەتر لەپرۆژەی حکوومەتی هەرێم تێدابا؟!
بەخەسار ماوەیە پێوەکردن و نەزانی و ساویلکەیی لەسیاسەتەکانی نەوت فرۆشتنی هەرێمدا تا سەرئێسقان ئازاردەرن ، نموونەش لەگۆیەکەی (کەی ئار جی) یە بە ئینگلیزی کە لەشکرێک سیاسەتبازی تاراوگەنشین و وەزیرجەکەر تا دوێنێ بازرگانیان پێوەدەکرد ئەوڕۆ خۆیان بنسەنگەر کردوە و پاشەکشەی تا بزانن چ بەسەر حکوومەتەکەی کوردستاندا دێت ! ئەوەش گەواهیدەرە بۆ ئەوەی ئەو سیستەمە چ جۆرە سیاسیەکی جەکەری بەرهەمهێناون بەتایبەت لە کەرتی نەوت دا.

ئەگەر لە دوورەڕا لە هەرێمی کوردستان دەڕوانی، دەبینی دروست هاوشێوەی زۆنگاوێکی داوەستاوی سیاسەتە کە ئەوجەنگە تێکی شڵەقاندوە ،ئەوجوگرافیایە لەناوەڕاستەا بەسەردوو بەشدا دابەشکراوە ،بەسەر دوهێزی جیاوازو دوو کوولتوری جیاواز بەسەر دەسەڵاتپەروەران و دەسەڵاتەتکەران دا ، بەسەر چینێک هەرزە بەرژوای نەوت و بەسەر هاوڵاتیانی برسی و کەمدەرامەتدا ،

بەسەر هێزی بەهێز بەرامبەر دەوڵەتانی ناوچەکەو جیهاندا،
بەسەرهێزی دژبەیەکی کورد لەناوخۆدا ، بەسەر دووبازەی جیاوازی
ئابووری و سیاسی دا ، بەسەر ملیۆنان تاکی بێزارو بێ دەبەستەیی و
بێ خۆشەویستی بۆ نیشتیماندا ، کە کەی ئەو دابەشبوون و
کینەپەروەریەش مەترسیەکی گەورەن و بنەمان بۆ لێکهەڵوەشاندنەوەو
شکاندنی کۆدەکانی ئاسایشی نەتەوەیین لە هەرێمدا و هۆکارن بۆ
چاندنی خواستی دوژمنان..

ترۆپکی مەترسی لەئیستادائەو دەسەڵاتپەروەریە تژی لە دووبەرەکییەیە
کە هۆکارە بۆ دووبارە داسەپاندنی عەرەبسەروەری لە هەرێمدا ،ئەگەر
پاش ئەو شکستە هەموو ئاماژەو دیاردانە زۆر زانایانە
بەخێرایی چارەسەرنەکرێن و یەکگرتوویەک و هاوبەرگریەکی سیاسی و
کۆمەڵایەتی دروست نەکرێت، ئەگەر ژیرانە سەرکردەیەکی شارەزا ئەو
بەشایانەی ناو ژیانی کۆمەڵایەتی و سیاسی پێکەوەگرێنەداتەوە
دەرئەنجام ئەو دەسەڵاتپەروەی و سیاسەتجۆکەریە بەشێوازی جیاواز و
لەئایندەدا ئەگەری شکستی گەورەتریشی لێدەکرێت ، ئەگەر هاتوو
هاوبالانسی هێزی زلهێزەکانیش بگۆردرێ لەوناوچەدا ئەوا کورد بەو
سیاسەتجۆکەریە ناتوانێ پێداگریی لەسەر دروستکردنی دەوڵەتی
سەربەخۆیی خۆی بکات ..

---

*سیاسەتجۆکەری| فرێزێکی نوێیە کە تایبەت بەو قۆناغەی کورد و بە
ئەو نوسینە دروستمکردوە ،مەبەستیش لەسیاسەجۆکەری ئەوەیە کە
تائەستا کورد نەیتوانیوە سیاسەتێکی خۆسازی کوردانەی تایبەت
بەبەرژەوەندی خۆی هەبێت کە لەسەربنەمای ئیرادەیەکی بەهێز و
یەکگرتووی نەتەوەییەوە سەرچاوەی گرتبێت تا ئاسایشی نەتەوەیی خۆی
پێ بپارێزێت ،بەشێوەی جۆکەر ئاسان کاریکردوەو بەکارهێنراوە بۆ
کردنەوە و چارەسەری بەرژەوەندی هاوکیشەسیاسیەکانی دەسەلاتدارانی
جیهان و دەوروبەرمان ..
*هەموو ئەو وشانەی تر کە لێکدراون وەکو فریزیکی نوێ بەمەستی
قوڵتر ڕۆچوونە بە ناو ئەو پرسە هەستیاریە لەو قۆناغە سەختەی
کوردستاندا .. .
*جۆکەر/ سیمبولێکە بۆ ئەو کارتەی دەچێتە ناو هەموو یاریەکەوە
بەبێ ئەوەی تایبەتمەندی بەخۆی پاراستبێت .